

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАР

2018 жылғы 30 қаңтар

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» жобасының негізгі міндеттері туралы

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңының жобасы төрт негізгі міндетті шешуге бағытталған – бұл сақтандыру нарығының қаржылық орнықтылығын қамтамасыз ету, сақтандыру қызметтерінің өңірлерде қолжетімділігін арттыру, сақтандыру өнімдерінің сапасын арттыру және құнын төмендету, сондай-ақ сақтандыру қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғауды күшейту.

Бұл туралы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Жанат Құрманов «Ұлттық Банк хабарлайды, түсіндіреді, түсініктеме береді» арнайы жобасының шеңберіндегі сұхбатында айтты.

Ол заң жобасының шеңберінде сақтандыру полистерін электрондық нысанда енгізу және сақтандыру компанияларының қызметтерін өздерінің интернет-ресурстары арқылы көрсету көзделгенін атап өтті.

«Операциялық шығыстарды төмендету, сақтандыру агенттерінің қызметтерін алып тастау есебінен сақтандыру өнімдерінің құны халық пен бизнес үшін төмендейді. Сақтандыру компаниялары міндетті де, ерікті де сақтандыру түрлері бойынша электрондық қызметтерді (полистерді сатудан бастап сақтандыру төлемдерін ұйымдастыруға дейінгі толық циклды көздей отырып) енгізе алады. Туристік салада Қазақстан туристерінің өмірі мен денсаулығын қорғау мүддесінде сақтандырудың пәрменділігі көтеріледі. Заң жобасында туристік фирмалардың жауапкершілігін сақтандырудан Қазақстан турисін тікелей сақтандыруға көшу көзделген. Бұл ретте ЭЫДҰ елдерінің шығу туризмі саласындағы сақтандырудың халықаралық практикасы ескерілді», - деді Ж.Құрманов.

Ол сондай-ақ халықаралық тәжірибе ескеріле отырып қолданыстағы заңнама міндеттелген сақтандыру ұғымымен толықтырылатынын айтты. Міндеттелген сақтандыру шеңберінде сақтандырудың міндетті түрлері бойынша бөлек заң қабылдау талап етілмейді. Сақтандырудың ең төменгі (үлгі) талаптары заңнамамен регламенттелуі, ал егжей-тегжейлі – клиенттің қызметі мен мүддесінің ерекшелігі ескеріле отырып тараптардың келісімімен айқындалуы мүмкін.

«Сақтандыру қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғауды күшейту үшін заң жобасында сақтандыру нарығының инфрақұрылымын дамыту жөніндегі шаралар кешені көзделді. Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесі шеңберінде азаматтарды сақтандырудың әлеуметтік маңызды сыныптары бойынша қорғау тетіктері көзделді. Дауларды сотқа дейін реттеу мақсатында сақтандыру омбудсманының барлық міндетті және ерікті сақтандыру сыныптары бойынша қызметі саласы кеңейтілді. Сақтандыру шарттарының эталондық базасы ретінде Сақтандыру бойынша бірыңғай статистикалық

дерекқордың (СБСД) сақталуын және дамуын қамтамасыз ету жөніндегі шаралар көзделді», - деді қаржы реттеушісі басшысының орынбасары.

Заң жобасы сақтандыру омбудсманының қызметіне өзгерістер әкеледі. Ж. Құрманов айтқандай, сақтандыру омбудсманы институты 2008 жылы енгізілді және көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру нарығының қатысушылары арасында дауларды сотқа дейін реттеуде өзінің тиімділігін көрсетті. Сақтандыру омбудсманының сақтандырудың қалған түрлері (сыныптары) бойынша дауларды реттеуі әзірше тек тараптардың келісімі бойынша жүзеге асырылды.

«Заң жобасында сақтандыру омбудсманының міндетті және ерікті сақтандырудың барлық сыныптары бойынша дауларды реттеуі бойынша өкілеттігін кеңейту көзделген. Егер келіспеушіліктер бойынша мәлімделген талаптардың сомасы 10 000 АЕК-тен аспаған жағдайда, жеке тұлғалар және шағын кәсіпкерлік субъектілері сақтандыру омбудсманына өтініш жасай алады. Басқа заңды тұлғалардың да көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру шеңберінде даулар бойынша омбудсманға өтініш жасауға құқығы бар. Бұл, дамыған елдердегі сияқты сақтандыру төлемдерін, әдетте, клиенттің сотқа жүгіну қажеттілігінсіз сотқа дейінгі тәртіппен жүзеге асыру процесін жылдамдатуға мүмкіндік береді», - деді қорыта келе Ж.Құрманов.

Онлайн-сақтандырудың енгізілгені туралы Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Ж. Құрманов айтып берді

Онлайн-сақтандырудың дамуы сақтандыру компанияларының барлық бизнес-процестеріне IT-технологияларды енгізуге алып келеді: е-полис жасау, сақтандыру сыйлықақыларын төлем жүйелері арқылы төлеу, электрондық нысандағы қолданыстағы шарттың болуын растау, клиентпен 24/7/365 режимінде кері байланыс орнату, деректерге жедел қолжетімділік және тәуекелдерді бағалау.

Бұл туралы «Ұлттық Банк хабарлайды, түсіндіреді, түсініктеме береді» арнайы жобасының шеңберінде берген сұхбатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Жанат Құрманов айтып берді.

Ол қызметтердің толық циклы шеңберінде клиенттерге қашықтан «сатудан кейінгі» қызмет көрсету: сақтандыру шартын қайта ресімдеу (бұзу), сақтандыру оқиғасы туралы хабарлау, келтірілген зиянның мөлшерін анықтау бойынша рәсімдерді ұйымдастыру, сақтандыру төлемін алу үшін өтініш пен құжаттарды жіберу, төлемдерді сақтандырушының сайтындағы сақтанушының «жеке кабинеті» арқылы бақылау көзделетінін атап өтті.

«Сақтандыру компанияларын автоматтандыруға және олардың интернет-ресурстарына, дербес деректерді қорғауға және киберқауіпсіздікті қамтамасыз етуге, процестің барлық қатысушылары арасында электрондық ақпарат алмасу тәртібіне қойылатын талаптар көзделеді. Онлайн-сақтандыру сондай-ақ клиенттерді қашықтан сәйкестендіруді іске асыруды болжайды. Бұл СБСД-ны мемлекеттік ақпараттық жүйелермен және дерекқорлармен ықпалдастыруды талап етеді», - деді сұхбатында Ж. Құрманов.

Оның айтуынша, заң қабылданғаннан кейін электрондық сақтандыру 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап енгізілетіні жоспарланып отыр: «Онлайн-сақтандыру сақтандыру саласын цифрландыру деңгейін, оның бәсекеге қабілеттілігін, халықтың қаржылық қызметтерге қашықтан қолжетімділігін арттырады. Операциялық шығыстар мен делдалдық қызметтер үшін ақы төлеу шығыстарын төмендету есебінен электрондық полистердің құны төмендетіледі. Электрондық полисті сатып алу кезінде сақтандыру

компаниялары сақтанушыларға заңда көзделген базалық тарифтің 10%-на дейінгі мөлшерде жеңілдік көздей алады».

Сонымен бірге Ұлттық Банк басшысының орынбасары KPMG (The Pulse of Fintech: Q2 2017) ғаламдық есебіне сәйкес, цифрлық сақтандыру технологиялары мен қаржылық-техникалық-экожүйелерді белсенді енгізу сақтандыру нарығының қаржылық қызметтердің басқа секторларынан артта қалуын жою үшін үлкен әлеует қамтитынын айтты.

Қорытындылай келе, Ж. Құрманов Ұлттық Банктің сақтандыру компанияларының сақтанушы мен сақтандырушы арасында ақпарат алмасуды, электрондық сақтандыру шарттарын жасауды қамтамасыз ететін бағдарламалық-техникалық құралдарына және интернет-ресурстарына қойылатын талаптарды әзірлеп жатқанын айтып берді. Осы шаралар клиенттердің ақпараттық қауіпсіздігіне және дербес деректерін қорғауға бағытталған: «Онлайн-сақтандыруда СБСД-да сақтанушы туралы мәліметтерді қашықтан сенімді өңдеу, СБСД және мемлекеттік ақпараттық жүйелер мен дерекқорлар арасында олар ықпалдасқаннан кейін ақпарат алмасу, сақтанушы төлеуге тиіс сақтандыру сыйлықақысын автоматты есептеу, СБСД-да сақтандыру шартын бірегей нөмір бере отырып тіркеу және сақтанушыға электрондық растаманы сақтандыру полисінің бірегей нөмірін және өзге мәліметтерді көрсете отырып мобильдік телефонға және/немесе «жеке кабинетке» жіберу көзделеді.»

Ұлттық Банк Төрағасының орынбасары Ж.Құрманов сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесіндегі өзгерістер туралы айтып берді

Халықаралық практиканы ескере отырып заң жобасы қордың жинақтаушы сақтандырудың әлеуметтік маңызды сыныптары бойынша, атап айтқанда зейнетақы аннуитеті шарттары бойынша және қызметкерді жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру бойынша аннуитет шарттары бойынша кепілдіктерін енгізуді көздейді. Қор сақтандыру компаниясы таратылған жағдайда аннуитеттік төлемдердің үздіксіздігін қамтамасыз ететін болады.

Бұл жайлы бүгін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Жанат Құрманов «Ұлттық Банк хабарлайды, түсіндіреді, түсініктеме береді» деген арнайы жоба шеңберінде берген сұхбатында айтып берді.

Ол заң жобасында кепілдік беру жүйесіне қатысушы сақтандыру компанияларының жарналары есебінен қалыптастырылған активтерді және акционерлердің салымдары есебінен қалыптастырылған активтерді бөлек есепке алу көзделгендігін атап өтті.

Ж. Құрмановтың айтуынша, осы және басқа шаралар кепілдік беру жүйесінің қаржылық орнықтылығын нығайтуға, сақтанушыларды қорғауға, сақтандыру компаниясын мәжбүрлеп тарату кезінде әлеуметтік шиеліністі азайтуға, жалпы алғанда халықтың сақтандыру индустриясына деген сенімін арттыруға бағытталған.

«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жүйесі Қазақстанда 2003 жылдан бастап табысты жұмыс істейді. «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ сақтандыру ұйымын мәжбүрлеп тарату кезінде сақтанушыларға сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру жөніндегі жалғыз коммерциялық емес ұйым болып табылады. Қордың құрылтайшысы Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болды. Қазіргі уақытта 22 сақтандыру ұйымы қордың қатысушылары мен акционерлері болып табылады. Сақтандырудың кепілдік берілген түрлеріне көлік құралдары иелерінің, тасымалдаушының жолаушылар алдындағы, туроператордың және турагенттің

азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру сыныптары жатады. Қолданыстағы жүйе әзірше сақтандырудың кепілдік берілген түрлерінің шектеулі тізбесін қамтиды. Кепілдік беру резервтері және қор акционерлерінің меншік қаражаты арасындағы, оның ішінде инвестициялық кірістерді есепке алу кезінде ара-жігін ажырату жоқ» - деп қорытындылады Ж.Құрманов.

Толығырақ ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz